

Právo a judikatúra v praxi

Výber z najzaujímavejších nových rozhodnutí súdov

Obsah:

1. **Oprávnenie veriteľa odmietnuť ručiteľské vyhlásenie**
Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Obdo/16/2022 zo dňa 14. 6. 2023
2. **Intenzita porušenia pracovnej disciplíny odôvodňujúca okamžité skončenie pracovného pomeru**
Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1MCdo/6/2011 zo dňa 30. 4. 2013
3. **K odmene konateľa za výkon funkcie konateľa, ak nebola dohodnutá jej výška**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Obdo/32/2022 zo dňa 25. 10. 2023
4. **K rozsahu informácií, ktoré možno sprístupniť ohľadom odvolania riaditeľa školy**
Rozsudok Krajského súdu Žilina sp. zn. 31S/139/2021 zo dňa 30. 11. 2022
5. **Hodnota pre určenie kauzálnej príslušnosti súdu na konkurzné konanie a reštrukturalizačné konanie, v ktorom sa má ustanoviť správca z oddielu špeciálnych správcov zoznamu správcov**
Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Ndob/27/2023 zo dňa 25.10.2023
6. **Záujem o kúpu majetku zaniknutej právnickej osoby nie je dôvodom pre nariadenie jej dodatočnej likvidácie**
Uznesenie Krajského súdu Nitra sp. zn. 15Cob/66/2022 zo dňa 31. 1. 2023
7. **Nemožnosť žiadať ušlý zisk sa pri nároku na zľavu z kúpnej ceny uplatní aj vtedy, ak je zľava poskytnutá z dôvodu odchýlky množstva či hmotnosti aj pri druhovo určenom tovare**
Rozsudok Krajského súdu Trnava sp. zn. 31Cob/25/2022 zo dňa 21. 2. 2023
8. **Konkurenčné doložky v obchodnoprávných zmluvách by mali spĺňať náležitosti konkurenčnej doložky v zmluve o obchodnom zastúpení**
Rozsudok Krajského súdu Trnava sp. zn. 32Cob/16/2022 zo dňa 20. 12. 2022
9. **Možnosť domáhať sa pri zásahu do práv duševného vlastníctva aj nárokov podľa Autorského zákona aj nárokov z nekalosúťažného konania**
Uznesenie Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 16Co/3/2022 zo dňa 18. 10. 2022
10. **K možnosti predradenia kritéria účelného využitia nehnuteľnosti pred možnosť jej reálneho rozdelenia pri vyporiadavaní spoluvlastníctva s neznámymi spoluvlastníkmi**
Uznesenie Krajského súdu Bratislava sp. zn. 8Co/124/2021 zo dňa 29. 11. 2022
11. **Majetkovo prepojené fyzické osoby môžu byť blízkymi osobami napriek tomu, že citové prepojenie chýba**
Rozsudok Krajského súdu Žilina sp. zn. 7Co/32/2022 zo dňa 18. 5. 2022
12. **Absencia náležitostí notárskej zápisnice a platnosť právneho úkonu; uvedenie sídla notára postačí aj v pečiatke, vyjadrenie súhlasu znamená schválenie**
Rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 12Co/51/2021 zo dňa 8. 9. 2022
13. **K možnosti posúdiť neospravedlnenú absenciu v práci ako menej závažné alebo ako závažné porušenie pracovnej disciplíny**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/284/2020 zo dňa 27. 10. 2022
14. **Zmluva o budúcej zmluve o prevode nehnuteľností nemusí spĺňať požiadavku technickej jednoty listiny ani overenia podpisu budúceho prevodcu**
Uznesenie Krajského súdu Košice sp. zn. 2Co/120/2019 zo dňa 21. 5. 2020
15. **Rozsah informačnej povinnosti ohľadom rizík na pracovisku voči fyzickým osobám – podnikateľom v súvislosti s náhradou škody**
Rozsudok Krajského súdu Žilina sp. zn. 11CoPr/1/2022 dňa 27. 9. 2022

1. Oprávnenie veriteľa odmietnuť ručiteľské vyhlásenie

Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Obdo/16/2022 zo dňa 14. 6. 2023

Anotácia:

Predmetom skúmania bolo určenie pohľadávky prihlásenej do konkurzného konania z titulu úverovej zmluvy, zabezpečenej záložným právom, pričom táto pohľadávka bola postúpená z pôvodného žalobcu na postupníka (žalobcu). Postúpeniu tzv. inej pohľadávky v konkurznom konaní predchádzalo oznámenie pôvodného žalobcu o odmietnutí vyhlásenia o ručení.

Rozhodujúce bolo posúdenie otázky, či v zmysle ustanovenia § 303 Obchodného zákonníka je pre vznik ručenia potrebný súhlas veriteľa s ručením, hoci toto ustanovenie takýto súhlas nevyžaduje.

Právna veta:

Dovolený súd konštatuje, že napriek tomu, že Obchodný zákonník dohodu účastníkov pri právnom inštitúte ručenia výslovne nespomína, z dôvodu právnej istoty je potrebné pri vzniku ručenia vychádzať z prezumovanej akceptácie veriteľa s ručením, čím nemožno zakladať tento právny inštitút výlučne na základe jednostranného právneho úkonu ručiteľa... hoci ručenie vzniká jednostranným písomným vyhlásením ručiteľa, uvedené neznamena s prihliadnutím na obsah a účel inštitútu ručenia, ktorý má posilniť pozíciu veriteľa, aby bola veriteľovi vnútená pozícia ručiteľa. Vďaka čomu veriteľovi nemožno uprieť aby rozhodol, či ručiteľské vyhlásenie s poskytnutím plnenia bude hodnotiť ako účinné, alebo nie.

Právna oblasť: Obchodné právo

Právny inštitút: Ručenie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 513/1991 Zb. – § 303 a nasl.

2. Intenzita porušenia pracovnej disciplíny odôvodňujúca okamžité skončenie pracovného pomeru

Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1MCdo/6/2011 zo dňa 30. 4. 2013

Anotácia:

V prejednávanej spore súd posudzoval prípad okamžitého skončenia pracovného pomeru pre závažné porušenie pracovnej disciplíny, ktoré malo spočívať v tom, že žalobca pred odovzdaním vozidla zákazníkovi nedotiahol (nechal uvoľnené) ľavé predné koleso tohto vozidla, pričom predmetné vozidlo v stave ohrozujúcom bezpečnosť cestnej premávky a jej účastníkov odovzdal zákazníkovi ako vozidlo spôsobilé na jazdu.

Právna veta:

Základnou povinnosťou žalobcu ako mechanika bolo vykonávať opravy motorových vozidiel kvalitne, teda tak, aby v zmysle platných právnych predpisov boli vozidlá spôsobilé prevádzky na pozemných komunikáciách.

Žalobca túto svoju povinnosť v skúmanom prípade nedotiahnutím matíc na kolese opravovaného motorového vozidla závažným spôsobom porušil.... vozidlo s nedostatočne dotiahnutými skrutkami, resp. maticami na niektorom z kolies nie je spôsobilé prevádzky na pozemných komunikáciách, pretože ohrozuje bezpečnosť cestnej premávky a v prípade okamžitého neriešenia tejto poruchy môže byť príčinou vzniku kolíznej situácie... pre posúdenie naplnenia a intenzity porušenia pracovnej disciplíny zo strany žalobcu nebolo predsa v danom prípade rozhodujúce, či k takejto kolízii (a škode) aj reálne došlo, ale to, že žalobca svojím neodborným a nezodpovedným konaním vystavil nielen vodiča predmetného motorového vozidla, ale aj ďalších účastníkov cestnej premávky nebezpečenstvu vzniku dopravnej nehody, teda že v primárnej nadväznosti na uvedené jeho konanie mohlo dôjsť k ohrozeniu ich života, zdravia a majetku....

Zároveň je treba zdôrazniť, že dotiahnutie matíc na kolese pri výmene pneumatík je pre každého mechanika jednoduchý, rutinný úkon, pričom z vykonaného dokazovania nevyplýva, že by bol žalobca v danom období nadmerne vyťažovaný, alebo že by nemal čas prácu po sebe sám skontrolovať.

Zo strany žalobcu tu nešlo o nedodržanie technologického postupu, ako tvrdí generálny prokurátor, ale o zanedbanie základnej povinnosti zamestnanca vykonávať prácu zodpovedne, riadne a s náležitou starostlivosťou.

Aj podľa názoru dovolacieho súdu je nemysliteľné, aby sa žalovaná po predmetnom flagrante zlyhaní žalobcu naďalej spoliehala na kvalitu jeho práce, resp. aby po ňom prácu i v prípade jednoduchých úkonov zakaždým kontrolovala...

Dovolený súd dodáva, že pri uvedenom osobitne nekvalitnom poskytnutí služieb mechanika s už zmienenými možnými obzvlášť závažnými (neblahými) následkami k tomuto poskytnutiu služby sa viažucimi je zároveň nezanedbateľne ohrozená dobrá povesť žalovaného u zákazníka/ov (goodwill) a aj náprava a vyvodené dôsledky voči pôvodcovi musia byť preto bezprostredné a plne tomu primerané; okamžité skončenie pracovného pomeru so žalobcom zodpovedalo závažnosti porušenia pracovnej disciplíny.

Právna oblasť: Pracovné právo

Právny inštitút: Pracovná disciplína, Skončenie pracovného pomeru

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 311/2001 Z. z. – § 47 ods. 1 písm. b), § 81, § 68 ods. 1 písm. b)

3. K odmene konateľa za výkon funkcie konateľa, ak nebola dohodnutá jej výška

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 50bdo/32/2022 zo dňa 25. 10. 2023

Anotácia:

Žalobca sa domáhal voči žalovanému zaplattenia odmeny za ním uskutočnený výkon funkcie konateľa v spoločnosti žalovaného. Žalobca vykonával 19 mesiacov funkciu konateľa žalovaného, pričom za výkon funkcie konateľa nedostal od žalovaného zaplattenú žiadnu odmenu. Medzi žalovaným a žalobcom nebola uzatvorená zmluva o výkone funkcie konateľa ani iná zmluva. V spore bola posudzovaná otázka, či žalobcovi vôbec nárok na odmenu patrí, a ak áno, v akej výške.

Súd sa vyjadril aj otázke, či sa vzájomné práva a povinnosti medzi štatutárnym orgánom a obchodnou spoločnosťou môžu spravovať aj pracovnoprávnymi predpismi a či možno v úvahách o tom, v akom rozsahu konateľ plní svoje povinnosti, zvažovať aj časové vymedzenie trvania plnenia týchto povinností obdobne, ako je to v pracovnom práve.

Právna veta:

...úvaha o tom, v akom rozsahu konateľ plní svoje povinnosti, sa nemôže odvíjať od časového vymedzenia trvania plnenia týchto povinností obdobne, ako je to v pracovnom práve. Konateľ po celú dobu trvania svojej funkcie plní svoje povinnosti voči obchodnej spoločnosti nepretržite a výška jeho odmeny nemôže byť podmienená minimálnym alebo maximálnym časovým ohraničením doby, po ktorú si ich má plniť.

Konečný záver súdov nižších inštancií sa tak odvíjal od úvahy o opodstatnenosti žalobou uplatneného nároku vzhľadom na to, že žalobca vykonával svoju činnosť vo funkcii konateľa žalovaného, plnil si povinnosti, a teda bol štatutárnym zástupcom žalovaného, priamo za neho konal, a preto za výkon svojej činnosti má nárok na obvyklú odmenu, ktorej výška sa nemôže odvíjať od časového vymedzenia jej rozsahu. Nárok na odplatu za výkon funkcie konateľa nie je odvodený od času, ktorý daný konateľ venoval výkonu funkcie konateľa, ale od tej skutočnosti, že táto činnosť bola konateľom riadne vykonávaná, a tento záver považuje dovolací súd za správny.

Právna oblasť: Obchodné právo

Právny inštitút: Odmena konateľa

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 513/1991 Zb. – § 66, § 571 ods. 1

4. K rozsahu informácií, ktoré možno sprístupniť ohľadom odvolania riaditeľa školy

Rozsudok Krajského súdu Žilina sp. zn. 31S/139/2021 zo dňa 30. 11. 2022

Anotácia:

Rozhodnutie bolo vydané v konaní začatom na základe správnej žaloby proti rozhodnutiu, ktoré sa týkalo nesprístupnenia požadovanej informácie – kópie odvolacieho dekrétu riaditeľa školy. Povinná osoba informáciu nesprístupnila najmä s odkazom na skutočnosť, že žiadateľ požadoval údaje týkajúce sa zániku funkcie; § 9 ods. 3 zákona o slobode informácií však dovoľuje sprístupniť len informácie týkajúce sa vzniku funkcie. Žalobca v správnej žalobe zdôraznil, že informácie uvedené v odvolacom dekréte sa nemôžu týkať súkromnej sféry fyzickej osoby, pretože riaditeľ je vedúcim zamestnancom vykonávajúcim prácu vo verejnom záujme.

Krajský súd Žilina správnu žalobu zamietol. V odôvodnení rozobral, že ohľadom sprístupnenia informácií o odvolaní riaditeľa školy by bolo možné uvažovať o poskytnutí informácie o dni, v ktorom došlo k odvolaniu z funkcie. Kópiu odvolacieho dekrétu však poskytnúť nemožno, nakoľko sa v ňom uvádza aj dôvod, pre ktorý došlo k odvolaniu. Väčšina z uvedených dôvodov je však difamačného charakteru a ani nemusí priamo súvisieť s výkonom funkcie riaditeľa.

Právna veta:

- I. Podľa princípu základnej logiky ak povinná osoba nemá povinnosť sprístupniť samotný menovací dekrét, nemá povinnosť sprístupniť ani samotný odvolací dekrét. V nadväznosti na vyššie uvedené, ak by aj skutočností ohľadne odvolania z funkcie spadali pod informácie, na sprístupnenie ktorých je nárok, argumentum a simili správny súd dospel k záveru, podľa ktorého informáciou vo vzťahu k odvolaniu z funkcie, ktorú možno sprístupniť, je len údaj o dni odvolania z funkcie, a nie iný údaj. V odvolacom dekréte sa uvádza i dôvod odvolania riaditeľa školy z tejto funkcie.
- II. Niet pochyb o tom, že tak dekrét o vymenovaní do funkcie ako i dekrét o odvolaní z funkcie sú individuálnymi správными aktmi, týkajúcimi sa len konkrétnej osoby. Z ustanovení § 3 ods. 7 a 8 zákona č. 596/2003 Z. z. je zjavné, že väčšina dôvodov odvolania z funkcie riaditeľa školy patrí do kategórie difamačného charakteru. Jediným spôsobom ako možno tieto následky odvolania zvrátiť (a negovať existenciu dôvodu odvolania) je iniciovanie súdneho konania o neplatnosť právneho úkonu – odvolanie z funkcie riaditeľa školy, čo menovaná, ktorej sa odvolací dekrét týka, podľa vyjadrenia žalobcu aj urobila. Taktiež nemožno polemizovať o tom, že po odvolaní z funkcie, už nejde o aktívneho funkcionára, ani verejne činnú osobu, pričom dôvody, ktoré k odvolaniu riaditeľa školy viedli nemuseli s výkonom jeho funkcie vôbec súvisieť, čím nie je naplnená podmienka, že ide o informácie, ktoré sa týkajú verejnej alebo úradnej činnosti týchto osôb.

Právna oblasť: Správne právo, Informácie a informačný systém

Právny inštitút: Ochrana osobnosti, Obmedzenia prístupu k informáciám

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 211/2000 Z. z. – § 9
596/2003 Z. z. – § 3 ods. 7, ods. 8

5. Hodnota pre určenie kauzálnej príslušnosti súdu na konkurzné konanie a reštrukturalizačné konanie, v ktorom sa má ustanoviť správca z oddielu špeciálnych správcov zoznamu správcov

Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Ndob/27/2023 zo dňa 25.10.2023

Anotácia:

Predmetom rozhodnutia bolo stanovenie hraničného ukazovateľa kauzálnej príslušnosti súdu na konkurzné konanie a reštrukturalizačné konanie, v ktorom sa má ustanoviť správca z oddielu špeciálnych správcov zoznamu správcov.

Právna veta:

...podľa úpravy v Zákone o konkurze a reštrukturalizácii platnej od 1. júna 2023 pre účely nachádzania kauzálnej príslušnosti súdu na konkurzné konanie a reštrukturalizačné konanie, v ktorom sa má ustanoviť správca z oddielu špeciálnych správcov zoznamu správcov, je rozhodným netto stav hodnoty majetku dlžníka právnickej osoby podľa jej poslednej účtovnej závierky pred vyhlásením konkurzu, pričom toto časové hľadisko, a teda aj k tomuto momentu zistená hodnota majetku dlžníka (netto) je určujúca bez ohľadu na neskorší stav korekcií (oprávok, opravných položiek) k hodnote (brutto) vyjadrenej v riadku 01 časti 1 účtovnej závierky.

Vychádzajúc z vyššie uvedených kritérií je v posudzovanom prípade zrejmé, že majetok dlžníka podľa poslednej účtovnej závierky nepresiahol hodnotu 10 000 000 eur, a teda na daný prípad nie je možné aplikovať § 196a ods. 2 ZKR v spojení s § 20a písm. c) bod 3. zákona č. 8/2005 Z. z. o správcoch, preto (a contrario) je daná kauzálna príslušnosť podľa § 196a ods. 1 písm. e) ZKR, ktorá svedčí Okresnému súdu Prešov príslušnému na konanie podľa ZKR pre obvod Krajského súdu v Prešove, do ktorého spadá sídlo dlžníka (v Poprade).

Právna oblasť: Obchodné právo

Právny inštitút: Konkurz a reštrukturalizácia

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 8/2005 Z. z. – § 20a písm. c) bod 3
7/2005 Z. z. – § 196a ZKR

6. Záujem o kúpu majetku zaniknutej právnickej osoby nie je dôvodom pre nariadenie jej dodatočnej likvidácie

Uznesenie Krajského súdu Nitra sp. zn. 15Cob/66/2022 zo dňa 31. 1. 2023

Anotácia:

Rozhodnutie bolo vydané v konaní o návrhu na nariadenie dodatočnej likvidácie. Navrhovateľom bolo poľnohospodárske družstvo, ktoré chcelo za účelom výkonu svojej činnosti kúpiť pozemky evidované v katastri nehnuteľnosti ako vlastníctvo neexistujúceho subjektu – poľnohospodárskeho družstva zaniknutého výmazom z obchodného registra. Keďže neexistoval subjekt, s ktorým by mohla byť uzatvorená zmluva o prevode vlastníctva, vyhodnotil navrhovateľ odstránenie tejto prekážky a obnovenie právnej subjektivity pôvodného vlastníka ako skutočnosti odôvodňujúce dostatočný právny záujem na podaní návrhu na nariadenie dodatočnej likvidácie. Súd prvej inštancie návrh na nariadenie dodatočnej likvidácie zamietol. Navrhovateľ podľa neho neosvedčil potrebný právny záujem na jej nariadení, pretože záujem o kúpu majetku je možné kvalifikovať nanajvýš ako záujem ekonomický.

K názoru prvoinstančného súdu sa priklonil aj Krajský súd Nitra, ktorý uviedol, že právny záujem na nariadení dodatočnej likvidácie budú mať spravidla tie osoby, ktoré ju mohli iniciovať ešte podľa právnej úpravy účinnej do 30. 9. 2020; pre potvrdenie správnosti svojho názoru navyše zdôraznil, že majetok nezostane nevysporiadaný, ale po uplynutí zákonnej lehoty napokon v zmysle § 75k ods. 8 ObchZ pripadá štátu.

Právna veta:

Pri novej právnej úprave § 75k Obchodného zákonníka sa naďalej vychádza z toho, že dodatočnú likvidáciu majetku nariaďuje súd len na návrh uznesením o jej nariadení a ustanovení likvidátora. Avšak musí ísť o návrh osoby, ktorá osvedčí právny záujem na jej nariadení. Právny záujem na nariadení dodatočnej likvidácie budú mať spravidla tie isté osoby, ktoré mohli iniciovať začatie dodatočnej likvidácie pred účinnosťou novely, zákonom č. 390/2019 Z. z. (t. j. štátny orgán, bývalý štatutárny orgán, spoločník, veriteľ, prípadne podielový spoluvlastník veci z majetku zaniknutej spoločnosti). Návrh je potrebné podať najneskôr do štyroch rokov od výmazu spoločnosti z obchodného registra. Ak návrh nie je podaný včas, všetky dodatočné majetkové hodnoty spoločnosti pripadajú do vlastníctva štátu. Súd prvej inštancie v zmysle § 75k Obchodného zákonníka správne skúmal, či je navrhovateľ aktívne vecne legitimovaný, t. j. či osvedčil právny záujem na určení dodatočnej likvidácie. Odvolací súd zhodne ako súd prvej inštancie nepovažoval navrhovateľa za osobu oprávnenú na podanie návrhu na dodatočnú likvidáciu družstva Poľnohospodárske družstvo X., keďže žiadnym spôsobom neosvedčil právny záujem na nariadení dodatočnej likvidácie. Za takýto nemožno považovať záujem navrhovateľa o kúpu nehnuteľností, pričom žiadny iný záujem navrhovateľa z jeho návrhu na dodatočnú likvidáciu Poľnohospodárske družstvo X. nevyplýva.

Právna oblasť: Obchodné právo

Právny inštitút: Dodatočná likvidácia

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 513/1991 Zb. – § 75k
161/2015 Z. z. – § 309j

7. Nemožnosť žiadať ušlý zisk sa pri nároku na zľavu z kúpnej ceny uplatní aj vtedy, ak je zľava poskytnutá z dôvodu odchýlky množstva či hmotnosti aj pri druhovo určenom tovare

Rozsudok Krajského súdu Trnava sp. zn. 31Cob/25/2022 zo dňa 21. 2. 2023

Anotácia:

Spor, v ktorom bolo vydané rozhodnutie, vznikol z právneho vzťahu, na základe ktorého žalovaný žalobcovi podľa jednotlivých kúpnych zmlúv dodával šrot a fakturoval mu kúpnu cenu podľa ním deklarovanej hmotnosti dodávky. Žalobca následne predával šrot odberateľom a pri účtovaní ceny vychádzal z množstiev uvádzaných žalovaným; dodávky konečným odberateľom fyzicky realizoval priamo žalovaný. Niektoré dodávky však mali nižšiu než žalovaným deklarovanú hmotnosť, čo spôsobilo, že odberateľ žalobcu žiadal zníženie ceny zodpovedajúce nedodanému množstvu. Následne si žalobca voči žalovanému uplatnil zľavu z kúpnej ceny a tiež ušlý zisk určený ako súčin marže a hmotnostného rozdielu medzi fakturovaným a skutočne dodaným množstvom. Súd prvej inštancie však nárok na ušlý zisk nepriznal, a to s odkazom na § 440 ods. 1 ObchZ. Žalobca s aplikáciou § 440 ods. 1 ObchZ nesúhlasil. Zastával názor, že nižšie množstvo tovaru nemožno považovať za nedostatok vlastnosti tovaru; prinajmenšom nie v danom prípade, kedy ide o druhovo určený tovar a dodaním menšieho než deklarovaného množstva sa samotné vlastnosti druhovo určeného tovaru nijako nemenia. Svoje stanovisko podporil aj poukazom na § 422 ods. 2 ObchZ, ktorý v určitej situácii výslovne vylučuje posudzovanie menšieho množstva ako vady. Argumentáciu žalobcu však neuznal ani odvolací súd, ktorý konštatoval, že § 440 ods. 1 ObchZ sa bez výnimky aplikuje aj na množstevné či hmotnostné odchýlky.

Právna veta:

Je síce pravdou, že prvá veta § 440 ods. 1 ObZ stanovuje, že nároky z väd tovaru sa nedotýkajú nároku na náhradu škody alebo na zmluvnú pokutu, osobitné pravidlo však platí v prípade zľavy z kúpnej ceny. Ak takýto nárok na zľavu z kúpnej ceny vznikol, prípadný nárok na náhradu škody vo forme ušlého zisku v dôsledku nedostatku vlastností tovaru, na ktoré sa zľava vzťahuje, je v zmysle druhej vety § 440 ods. 1 ObZ vylúčený. Dôvodom takejto úpravy je obmedzenie zdvojennej kompenzácie za porušenie povinnosti predávajúceho, ktorá je odstránená práve poskytnutím zľavy z kúpnej ceny. Vo vzťahu k argumentácii žalobcu, že množstvo v prípade tovaru, akým je šrot, nepredstavuje vlastnosť tovaru, ale je len jeho kvantitatívnym druhovým znakom slúžiacim na vymedzenie predmetu kúpy, odvolací súd uvádza, že v prípade akceptácie takého výkladu, by bola aplikácia druhej vety § 440 ods. 1 ObZ prakticky vylúčená. Rovnako totiž i v prípade, ak by nešlo o vadu množstevnú, ale o kvalitatívnu vadu tovaru (šrotu) a žalobca by si uplatnil nárok na zľavu z kúpnej ceny (a teda akceptoval by tovar – šrot v kvalite dodanej žalovaným), nedosiahol by v prípade následného predaja taký zisk, aký mohol očakávať za následný predaj šrotu v pôvodne požadovanej kvalite.

Právna oblasť: Obchodné právo

Právny inštitút: Kúpna zmluva, Nároky z väd, Ušlý zisk

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 513/1991 Zb. – § 440 ods. 1, § 422 ods. 2

8. Konkurenčné doložky v obchodnoprávných zmluvách by mali spĺňať náležitosti konkurenčnej doložky v zmluve o obchodnom zastúpení

Rozsudok Krajského súdu Trnava sp. zn. 32Cob/16/2022 zo dňa 20. 12. 2022

Anotácia:

Rozhodnutie bolo vydané v spore o zaplatenie zmluvnej pokuty za porušenie konkurenčnej doložky dojednanej v mandátnej zmluve. Žalovaná sa v konaní bránila tvrdením viacerých skutočností, ktoré podľa nej mali spôsobovať neplatnosť predmetnej doložky. V zásade išlo najmä o námietskú neurčitosti a nevyváženosti dojednanej doložky; žalovaná však poukázala i na to, že podľa jej názoru by aj doložka dohodnutá medzi ňou a žalobcom obsiahnutá vo vzájomne uzatvorenej mandátnej zmluve mala spĺňať kritériá stanovené zákonom pre konkurenčnú doložku používanú pri zmluve o obchodnom zastúpení. Analogickú aplikáciu uvedených pravidiel však súd 1. inštancie odmietol a nárok na zmluvnú pokutu pre porušenie doložky priznal.

Krajský súd Trnava však dal za pravdu žalovanej. V plnej miere sa stotožnil s jej stanoviskom, že aj konkurenčná doložka dojednaná v súvislosti s iným typom obchodnoprávnej zmluvy, než zmluvy o obchodnom zastúpení, musí spĺňať náležitosti definované v § 672a ObchZ. Ak teda súd hodnotí platnosť takejto klauzuly, musí sa ňou zaoberať aj z hľadiska analogickej aplikácie uvedených pravidiel.

Právna veta:

- I. OBZ inštitút konkurenčnej doložky upravuje iba v rámci zákonných ustanovení o zmluve o obchodnom zastúpení, a to v § 672a, pričom dané ustanovenie je ustanovením kogentným podľa § 263 OBZ. Podľa názoru odvolacieho súdu takéto obmedzenie je možné dojsť aj pri inom type obchodnej zmluvy, než len pri zmluve o obchodnom zastúpení. Podmienkou je však zachovanie podstatných náležitostí takej klauzuly, ako sú tieto definované v § 672a OBZ.
- II. Ak teda zo strany účastníkov zmluvných vzťahov dôjde k uplatneniu inštitútu konkurenčnej doložky v inom zmluvnom type, v tomto prípade v mandátnej zmluve, tak kritériá tohto inštitútu vyjadrené pri zmluvnom type o obchodnom zastúpení podľa § 672a ods. 1, 2 OBZ, je potrebné aplikovať aj v prípade jeho dojednania pri inom zmluvnom type.

Právna oblasť: Obchodné právo

Právny inštitút: Konkurenčná doložka

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 513/1991 Zb. – § 263, § 672a

9. Možnosť domáhať sa pri zásahu do práv duševného vlastníctva aj nárokov podľa Autorského zákona aj nárokov z nekalosúťažného konania

Uznesenie Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 16Co/3/2022 zo dňa 18. 10. 2022

Anotácia:

V súdnej veci sa žalobca domáhal ochrany – resp. nárokov z nekalosúťažného konania v zmysle § 44 a § 53 Obchodného zákonníka v súvislosti s porušením jeho autorských práv. Súdny posudzovateľ, či ide o nároky, ktorých by sa žalobca mohol domáhať priamo podľa ustanovení Autorského zákona z titulu porušenia autorských práv, a súčasne aj ochrany z dôvodu nekalej súťaže podľa Obchodného zákonníka.

Právna veta:

Odvolačný súd sa nestotožňuje s právnym názorom okresného súdu, v zmysle ktorého sa v danom prípade nejedná o nároky, ktorých by sa žalobca nemohol domáhať priamo podľa ustanovení Autorského zákona z titulu porušenia autorských práv, a preto domáhanie sa ochrany z dôvodu nekalej súťaže podľa Obchodného zákonníka nie je dôvodné. Zo žiadnych ustanovení, či už Autorského zákona alebo Obchodného zákonníka nevyplýva subsidiarita medzi týmito právnymi predpismi.

II. Žalobca sa môže domáhať ochrany svojich práv, resp. domáhať sa svojich nárokov tak podľa ustanovení § 53 Obchodného zákonníka, pokiaľ boli jeho práva porušené nekalou súťažou, tak podľa ust. § 56 ods. 1 zákona č. 618/2003 Z. z. (aktuálne analogicky ust. § 58 zákona č. 185/2015 Z. z. – pozn.) (podmienkou úspešnosti takejto žaloby je ale preukázanie tej skutočnosti, že žalobca je autorom predmetného kartografického diela), prípadne nositeľom majetkového práva k zamestnaneckému dielu.

Právna oblasť: Občianske právo, Obchodné právo

Právny inštitút: Autorské právo, Nekalá súťaž

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 513/1991 Zb. – § 53
185/2015 Z. z. – § 58

10. K možnosti predradenia kritéria účelného využitia nehnuteľnosti pred možnosť jej reálneho rozdelenia pri vyporiadavaní spoluvlastníctva s neznámymi spoluvlastníkmi

Uznesenie Krajského súdu Bratislava sp. zn. 8Co/124/2021 zo dňa 29. 11. 2022

Anotácia:

Rozhodnutie vydané v konaní o zrušení a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva podáva návod pre posudzovanie vyporiadavania v prípadoch, keď medzi podielovými spoluvlastníkmi figurujú aj neznámi vlastníci zastúpení Slovenským pozemkovým fondom. V posudzovanej veci bolo vyporiadavané spoluvlastníctvo k piatim parcelám evidovaným ako trvalé trávne porasty a lesné pozemky; súd prvej inštancie všetky vyporiadavané pozemky prikázal do vlastníctva žalobcu. Pri určení spôsobu ich vyporiadania prihliadol najmä na to, že neznámi vlastníci (a ani Slovenský pozemkový fond) pozemky v najbližšej dobe účelne nevyužijú; fond navyše s uvedeným spôsobom vyporiadania u štyroch pozemkov aj výslovne súhlasil. Súd ďalej ako podporný argument uviedol, že hoci sú pozemky evidované ako samostatné parcely, v skutočnosti ako susediace pozemky tvoria všetky jeden celok.

Slovenský pozemkový fond sa voči prvoinštančnému rozhodnutiu odvolal. Namietal najmä skutočnosť, že u jedného z pozemkov súd nedostatočne skúmal možnosť jeho reálneho rozdelenia, pričom z hľadiska výmery pripadala oveľa väčšia časť na žalovaného. Z rozhodnutia Krajského súdu Bratislava rozhodujúceho o odvolaní vyplýva, že ani pri vyporiadavaní podielového spoluvlastníctva, v ktorom ako spoluvlastníci figurujú neznámi vlastníci, nemožno predradiť kritérium účelného využitia nehnuteľnosti pred hľadisko jej možného reálneho rozdelenia.

Právna veta:

Pokiaľ žalovaný namietal, že žalobkyňa v lehote podľa ust. § 77 ZP takýto dôvod neplatnosti výpovede neuplatnila, odvolací súd, stotožňujúc sa s argumentáciou žalobkyne obsiahnutou vo vyjadrení k odvolaniu, poukazuje na to, že v prekluzívnej lehote podľa ust. § 77 v spojení s ust. § 36 ZP má zamestnanec či zamestnávateľ len povinnosť uplatniť na súde neplatnosť skončenia pracovného pomeru (v tomto prípade výpoveďou zo strany zamestnávateľa) a nie skutkovo vymedziť všetky dôvody neplatnosti tohto skončenia pracovného pomeru. Tento záver možno vyvodiť aj z toho, že neplatnosť právnych úkonov podľa ZP (vrátane neplatnosti výpovede pracovného pomeru zo strany zamestnávateľa pre absenciu hmotnoprávných predpokladov výpovede podľa ust. § 63 ods. 1 a 2 ZP) je neplatnosťou absolútnou, ktorá pôsobí od samého počiatku bez toho, aby ju niekto namietal, a teda na ňu musí súd prihliadať z úradnej povinnosti, ak v konaní zistí skutočnosti, ktoré takúto absolútnu neplatnosť zakladajú.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: Podielové spoluvlastníctvo

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 142

11. Majetkovo prepojené fyzické osoby môžu byť blízkymi osobami napriek tomu, že citové prepojenie chýba

Rozsudok Krajského súdu Žilina sp. zn. 7Co/32/2022 zo dňa 18. 5. 2022

Anotácia:

V právnej veci o určenie, že darovacia zmluva je voči žalobkyni neúčinná sa súd zaoberal aj otázkou, či majetkovo prepojené fyzické osoby môžu byť blízkymi osobami aj napriek chýbajúcemu citovému prepojeniu.

Právna veta:

- I. Ak totiž, ako tvrdí žalovaná, by určitú dobu s T. W. neboli osobami blízkymi, ako má na mysli ust. § 116 OZ, stačí, že ich spájali dve podstatné veci, a to spoločný byt a spoločné dlhy (úvery, úhrady za energie, správcovi bytového domu a pod.). Už len existencia tohto majetkového prepojenia u nich zakladá zodpovednosť za vzájomné správanie a zároveň predpoklad, že ujmu jedného druhý pociťuje ako vlastnú.
- II. Aj keď, ako žalovaná v rozpore s výsledkami dokazovania tvrdí, nebola prepojená v rozhodnom čase s dlžníkom citovo, už majetkové prepojenie, ako konštatoval odvolací súd vyššie, postačuje na to, aby jeho ujmu pociťovala ako ujmu vlastnú.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: Odporovateľnosť, Právny úkon, Blízke osoby

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 42a ods. 3 písm. a), § 42a ods. 4 písm. b), § 116

12. Absencia náležitostí notárskej zápisnice a platnosť právneho úkonu; uvedenie sídla notára postačí aj v pečiatke, vyjadrenie súhlasu znamená schválenie

Rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 12Co/51/2021 zo dňa 8. 9. 2022

Anotácia:

Žalobcovia ako vydedení na základe závetu v spore napadli závet a listiny o vydedení spísané vo forme notárskej zápisnice. Tvrdili, že ide o absolútne neplatný právny úkon, a to pre absenciu vážnej a slobodnej vôle poručiťelky ako aj pre nedostatok zákonných náležitostí týchto listín v zmysle § 47 Notárskeho poriadku. Poukázali na znalecký posudok v zmysle ktorého poručiťelka bola ľahšie ovplyvniteľnou osobou. Mali pochybnosti o tom, či poručiťelka uskutočnila spísanie závetu a listiny o vydedení slobodne a vážne, nakoľko sa nedá vylúčiť jej ovplyvnenie inou osobou t. j. žalovanou. Podľa názoru žalobcov však nemožno závet a listinu o vydedení považovať za platné právne úkony, nakoľko neobsahujú zákonné náležitosti v zmysle § 476 a nasl. OZ.

Právna veta:

- I. V prípade absencie niektorej z formálnych náležitostí notárskej zápisnice, notársky poriadok nespája s jej absenciou neplatnosť právneho úkonu. Na druhej strane, ak zákon umožňuje spísanie závetu alebo aj listiny o vydedení vo forme notárskej zápisnice a táto nemá náležitosti v zmysle § 47 ods. 1 Notárskeho poriadku, nie je následkom absencie zákonom vyžadovaných náležitostí neplatnosť takéhoto právneho úkonu.
- II. Odvolací súd na rozdiel od súdu prvej inštancie dospel k záveru, že notárska zápisnica obsahuje všetky formálne náležitosti v zmysle § 47 ods. 1 Notárskeho poriadku. Podľa názoru odvolacieho súdu notárska zápisnica obsahuje označenie sídla notára [§ 47 ods. 1 písm. b) Notárskeho poriadku] ako aj údaj o tom, že zápisnica bola po prečítaní účastníkmi schválená [§ 47 ods. 1 písm. h) Notárskeho poriadku]. Údaj o sídle notára je totiž v súlade s § 12 ods. 2 písm. c) Notárskeho poriadku obsiahnutý priamo v úradnej pečiatke notára, ktorej odtlačok sa nachádza na notárskej zápisnici. Nakoľko súčasťou úradnej pečiatky notára je aj označenie jeho sídla, tak v prípade odtlačku úradnej pečiatky na notárskej zápisnici je automaticky uvedené aj jeho sídlo, čo postačuje na splnenie uvedenej zákonnej podmienky.
- III. Rovnako je v notárskej zápisnici obsiahnuté aj schválenie právneho úkonu poručiťelkou podľa § 47 ods. 1 písm. h) Notárskeho poriadku. Toto schválenie je v notárskej zápisnici formulované v poslednej vete a to tak, že: „Zápisnica bola hlasite diktovaná, účastníčkou prečítaná a na znak súhlasu vlastnoručne podpísaná.“ Podpísanie obsahu zápisnice je prejavom vôle poručiťelky, ktorým sa rozhodla vykonať právny úkon – spísanie závetu a listiny o vydedení vo forme notárskej zápisnice, pričom pojem súhlas je v danom prípade potrebné chápať ako vyjadrenie zhody prejavenej vôle poručiťelky s písomným obsahom vyjadreným v notárskej zápisnici. Pri gramatickom výklade vychádzajúc zo synonymického slovníka slovenského jazyka je možné pojem „schváliť“ nahradiť aj jeho synonymickým pojmom ako „súhlasiť“, či „odobriť“ resp. „potvrdiť“ a podobne. Nahradenie slova schváliť pojmom súhlasiť v písomnom vyhotovení notárskej zápisnice nezmenilo obsah a význam prejavovaného právneho úkonu, a preto bola splnená aj táto požiadavka.

Právna oblasť: Občianske právo, Notárstvo

Právny inštitút: Dedičské konanie, Závet, Vydedenie, Notárska zápisnica

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 323/1992 Zb. – § 12 ods. 2, § 47 ods. 1
40/1964 Zb. – § 469a ods. 3, § 476 ods. 1, § 476d ods. 1, 2, 4

13. K možnosti posúdiť neospravedlненú absenciu v práci ako menej závažné alebo ako závažné porušenie pracovnej disciplíny

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/284/2020 zo dňa 27. 10. 2022

Anotácia:

Najvyšší súd posudzoval, či jednoduchová absencia zamestnanca je závažným porušením pracovnej disciplíny.

Právna veta:

To, že neospravedlненá absencia v práci je porušením pracovnej disciplíny, je nesporné, keďže takéto konanie zamestnanca predstavuje porušenie jeho základných povinností uvedených v § 81 Zákonníka práce.

Sporné však je posúdenie, kedy neospravedlненá absencia znamená menej závažné a kedy závažné porušenie pracovnej disciplíny. V intenciách judikatúry Najvyššieho súdu sa sudy nižších inštancií zaoberali zistením skutkového stavu v dostatočnom rozsahu a vo vzťahu k žalovaným uplatnenému dôvodu okamžitého skončenia pracovného pomeru dospeli k správne právnomu záveru, že ojedinelá, jednoduchová absencia žalobcu dňa 20. 4. 2005, s prihladením na všetky okolnosti (žalobca dovtedy nemal problémy s pracovnou disciplínou, dostal odmeny za predchádzajúci kalendárny rok, neboli preukázané ani žiadne závažné následky pre žalovaného v dôsledku absencie žalobcu), ani podľa odvolacieho súdu nepredstavuje závažné porušenie pracovnej disciplíny, keďže závažné porušenie pracovnej disciplíny sa považuje až tzv. reťazenie absencií, teda dlhšia absencia v krátkom, resp. i dlhšom časovom úseku.

Právna oblasť: Pracovné právo

Právny inštitút: Pracovná disciplína, Skončenie pracovného pomeru

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 311/2001 Z. z. – § 81

14. Zmluva o budúcej zmluve o prevode nehnuteľností nemusí spĺňať požiadavku technickej jednoty listiny ani overenia podpisu budúceho prevodcu

Uznesenie Krajského súdu Košice sp. zn. 2Co/120/2019 zo dňa 21. 5. 2020

Anotácia:

V spore súd riešil aj námietku žalovaného o neplatnosti zmluvy o budúcej kúpnej zmluve. Žalovaný

Ich označoval za neplatné právne úkony dôvodiac tým, že zmluvy o budúcej zmluve nie sú vyhotovené na jednej listine ako to vyžadujú ustanovenia Občianskeho zákonníka pri prevodoch nehnuteľností, a podpis prevodcov na zmluve nie je úradne overený, čo spochybňuje aj čas vyhotovenia zmluvy.

Právna veta:

Súd prvej inštancie správne posudzoval zmluvy o budúcej zmluve uzavreté podľa ustanovení Obchodného zákonníka ako platné právne úkony, keď predpokladom platnosti prejavu vôle je splnenie len tých formálnych a obsahových náležitostí, ktoré zákonná úprava vyžaduje. Tak ako na to správne poukázal súd prvej inštancie, podľa § 289 a nasl. Obchodného zákonníka, pre platnosť zmluvy o budúcej zmluve sa vyžadovala len písomná forma s vymedzením podstatných náležitostí budúcej kúpnej zmluvy a uvedením termínu, do ktorého sa zmluvné strany zaviazali budúcu kúpnu zmluvu uzavrieť. Požiadavka tzv. zákonnej technickej jednoty viacerých listín, keď podpisy zmluvných strán majú byť na jednej listine vyjadrená v § 46 ods. 2 OZ platí iba pri zmluvách o prevode nehnuteľností, ktorými už dochádza k prevodu nehnuteľnosti, teda ktoré sa predkladajú katastrálnemu úradu na zápis vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľnosti. To rovnako platí aj pre požiadavku na overenie podpisu prevodcov, ktorá sa vzťahuje iba na zmluvy o prevode nehnuteľností, ktoré sú podkladom pre vklad vlastníckeho práva do katastra, nie však na zmluvy o budúcej zmluve o prevode nehnuteľnosti zakladajúce výlučne záväzkový vzťah zmluvných strán.

Poznámka: Ide o prijatie názoru súladného s českou právnou praxou (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR, sp. zn. 30 Cdo 1414/2002) aj v slovenskom právnom prostredí. V SR zhodne iež rozhodnutie KS Košice, sp. zn. 3Co/152/2015, ktoré prešlo aj testom ústavnosti – viď rozhodnutie Ústavného súdu SR, sp. zn. III. ÚS 45/2017.

Právna oblasť: Občianske právo, Obchodné právo

Právny inštitút: Právne úkony, Zmluva o budúcej zmluve

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 46 ods. 2, § 50a
513/1991 Zb. – § 289

15. Rozsah informačnej povinnosti ohľadom rizík na pracovisku voči fyzickým osobám – podnikateľom v súvislosti s náhradou škody

Rozsudok Krajského súdu Žilina sp. zn. 11CoPr/1/2022 dňa 27. 9. 2022

Anotácia:

V spore o určenie zodpovednosti zamestnávateľa za pracovný úraz za účasti intervenienta Sociálnej poisťovne sa žalobca sa žalobou domáhal určenia, že obsah a podmienky v subdodávateľskej zmluve uzatvorenej medzi žalobcom a žalovaným zodpovedajú pracovno-právnomu vzťahu a že úraz, ktorý sa stal žalobcovi počas výkonu práce, je pracovným úrazom, za ktorý zodpovedá žalovaný v rozsahu 100 %. Súd prvej inštancie vychádzal zo záveru, že právny vzťah žalobcu a žalovaného nikdy nebol pracovnoprávnym vzťahom a nároky, sú upravené ustanoveniami Obchodného zákonníka ako právny vzťah žalobca – podnikateľ a žalovaný – podnikateľ.

Právna veta:

- I. Ustanovenie § 6 ods. 4 v spojení s § 7 ods. 6 (správne ods. 8 – pozn.) písm. a) zákona č. 124/2006 Z. z. (v znení účinnom v čase vzniku predmetného úrazu žalobcu) sa týkalo iba informovania o nebezpečenstvách a ohrozeniach, ktoré sa pri práci a v súvislosti s ňou môžu vyskytnúť a o výsledkoch posúdenia rizík, ktoré vyplývali zo špecifického charakteru pracoviska a priestorov žalovaného, príp. špecifických charakteristík pracovných postupov žalovaného, ktoré by zakladali zvýšené riziko vzniku úrazu žalobcu z dôvodu ich neznalosti. Podľa názoru odvolacieho súdu uvedenú informačnú povinnosť nemožno stotožňovať s poučovacou povinnosťou podľa predpisov o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, nakoľko zatiaľ čo pracovnoprávne vzťahy sú založené na vzťahu podriadenosti zamestnanca vo vzťahu k zamestnávateľovi, v ktorom je zamestnanec povinný plniť príkazy a úlohy zadané mu zamestnávateľom (čomu zodpovedá aj objektívna zodpovednosť zamestnávateľa pri pracovnom úraze tak ako ju prezumuje § 195 a nasl. Zákonníka práce), v prípade vzťahu obchodnoprávneho sa vychádza z rovnocenného postavenia zmluvných partnerov, v ktorom je výlučne na rozhodnutí (v danom prípade) poddodávateľa, ako vykoná (podľa vopred dohodnutých zmluvných podmienok) predmet plnenia, pričom konkrétny spôsob vykonania (popri dojednaných zmluvných podmienkach) je určený práve dodržiavaním všeobecne záväzných právnych predpisov upravujúcich jeho postupy. Súd prvej inštancie správne konštatoval, že jednak žalovaný nemal vedomosť o takomto riziku a jednak žalobcovi ako „rovnocennému“ partnerovi žalovaného nič nebránilo (práve naopak bolo jeho povinnosťou) aby sa predtým, ako sa začal pohybovať po streche pláštia budovy, sám bez ďalšieho presvedčil o nosnosti predmetného strešného pláštia a zvolil primeraný pracovný postup, nakoľko bol taktiež povinný dodržiavať predpisy o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci.
- II. Keďže v konaní potom nebola preukázaná jedna z podmienok vzniku nároku na náhradu škody, a to porušenie povinnosti zo strany žalovaného, nemohol vzniknúť žalobcovi nárok na náhradu škody voči žalovanému.

Právna oblasť: Obchodné právo, Pracovné právo

Právny inštitút: Úraz, Zodpovednosť za škodu

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 124/2006 Z. z. – § 6 ods. 4, § 7 ods. 8 písm. a)
40/1964 Zb. – § 420